Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o bankama Republike Srpske | 45/2025

Usvojeno: 15.5.2025.
Objavljeno: 30.5.2025.
Službeni glasnik RS: 45/2025
Donosilac: Narodna skupština Republike Srpske

Na osnovu člana 80. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srpske, predsjednik Republike donosi

UKAZ

O PROGLAŠENjU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BANKAMA REPUBLIKE SRPSKE

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o bankama Republike Srpske, koji je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na Četrnaestoj redovnoj sjednici, održanoj 15. maja 2025. godine, a Vijeće naroda 23. maja 2025. godine, konstatovalo da se usvojeni Zakon o o izmjenama i dopunama Zakona o bankama Republike Srpske ne odnosi na vitalni nacionalni interes nijednog od konstitutivnih naroda u Republici Srpskoj, čime su se ispunili formalno-pravni uslovi za donošenje ukaza.

Broj: 01-020-1780/25
26. maja 2025. godine
Banjaluka

Predsjednik
Republike,
Milorad Dodik, s.r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BANKAMA REPUBLIKE SRPSKE

Član 1.

U Zakonu o bankama Republike Srpske (“Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 4/17, 19/18, 54/19 i 63/24) u članu 2. u stavu 1. t. 7), 21), 22), 23), 25) i 39) mijenjaju se i glase:

“7) lice u finansijskom sektoru je banka, društvo za izdavanje elektronskog novca, mikrokreditna organizacija, štedno-kreditna organizacija, lizing društvo, društvo za osiguranje, brokersko-dilersko društvo, društvo za upravljanje investicionim fondovima, društvo za upravljanje alternativnim investicionim fondovima, društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, društvo za faktoring, pružalac platnih usluga utvrđen posebnim zakonom, kao i drugo pravno lice koje se pretežno bavi finansijskom djelatnošću;

21) holding je akcionarsko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću koje ima učešće u kapitalu ili glasačkim pravima isključivo ili pretežno u bankama ili drugim licima koja se bave pružanjem finansijskih usluga, od kojih je najmanje jedno njegovo zavisno društvo banka (finansijski holding);

22) mješoviti holding je matično društvo koje nije finansijski holding ili banka, a kojem je najmanje jedno njegovo zavisno društvo banka;

23) povezanost, tj. uska povezanost je odnos u kome su dva ili više fizičkih ili pravnih lica međusobno povezana po osnovu:

1. vlasništva nad kapitalom, neposredno ili putem kontrolnog učešća od 20% ili više glasačkih prava ili kapitala,

2. kontrolnog učešća,

3. činjenice da su oba ili sva lica stalno povezana sa istim trećim licem odnosom kontrolnog učešća;

25) lice u posebnom odnosu sa bankom je:

1. član uprave banke i član njegove uže porodice,

2. član nadzornog odbora banke i član njegove uže porodice,

3. prokurista banke i član njegove uže porodice,

4. nosilac ključnih funkcija banke,

5. pravno lice čiji je član organa upravljanja i rukovođenja ili prokurista istovremeno i član uprave, član nadzornog odbora ili prokurista banke ili član njegove uže porodice,

6. pravno lice u kojoj član uprave, član nadzornog odbora ili prokurista banke ili član uže porodice tih lica ima kvalifikovano učešće,

7. imalac kvalifikovanog učešća u banci,

8. pravno lice u kojoj banka ima kvalifikovano učešće,

9. član organa upravljanja i rukovođenja ili prokurista pravnog lica iz podt. 7. i 8. ove tačke,

10. pravno lice čiji je član organa upravljanja i rukovođenja ili prokurista lice iz podtačke 7. ove tačke,

11. član bankarske grupe u kojoj je banka, član organa upravljanja i rukovođenja i prokurista člana bankarske grupe i članovi uže porodice tog lica,

12. drugo lice koje banka odredi kao lice u posebnom odnosu s bankom zbog prirode odnosa tog lica s bankom ili licima iz podt. 1. do 11. ove tačke, zbog mogućeg sukoba interesa u poslovanju banke s tim licima;

39) član porodice ima značenje člana uže porodice iz tačke 26) ovog člana;".

U tački 41) zapeta i riječ: "i" brišu se, a dodaje se tačka sa zapetom.

U tački 42) poslije riječi: "zakonom" dodaju se tačka sa zapetom i nove t. 43), 44) i 45), koje glase:

"43) trajni nosač podataka označava sredstvo koje korisniku omogućava da sačuva podatke koji su mu namijenjeni, te da tim podacima pristupi i da ih reprodukuje u neizmijenjenom obliku u periodu koji odgovara svrsi čuvanja;

44) mikro, mala i srednja pravna lica su lica koja se, u skladu sa zakonom Republike Srpske kojim se uređuju računovodstvo i revizija, razvrstavaju u kategoriju mikro, malih i srednjih pravnih lica;

45) postupak sprovođenja nadzornog pregleda i ocjene banke (SREP ocjena) jeste oblik posrednog nadzora koji predstavlja sveobuhvatan pregled rizika kojima je banka izložena ili bi mogla da bude izložena u svom poslovanju".

Član 2.

U članu 3. ispred riječi: "Banka" dodaje se broj jedan u obostranoj zagradi, a poslije tačke 16) dodaje se nova tačka 17), koja glasi:

"17) izdavanje elektronskog novca,".

Dosadašnje t. 17) i 18) postaju t. 18) i 19).

Poslije stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

"(2) Kada je za uređenje odnosa iz pravnog posla iz stava 1. ovog člana propisana obavezna pisana forma, smatra se da je ova obaveza ispunjena i ako su se strane iz tog pravnog posla sporazumjele elektronskim dokumentom, u skladu sa propisima kojima se uređuju elektronski dokument i elektronski potpis."

Član 3.

U članu 37. poslije stava 8. dodaje se novi stav 9, koji glasi:

"(9) Stopa adekvatnosti regulatornog kapitala iz stava 4. ovog člana iznosi 10% počevši od 31. decembra 2026. godine."

Dosadašnji stav 9. postaje stav 10.

Član 4.

U članu 38. u stavu 1. u tački 3) riječ: "priznati" zamjenjuje se riječju: "osnovni".

Član 5.

U članu 58. u stavu 5. riječi: "i ima prebivalište na teritoriji Republike Srpske ili Bosne i Hercegovine" brišu se.

U stavu 6. poslije riječi: "nezavisna od banke" dodaju se riječi: "i imaju prebivalište ili boravište na teritoriji Republike Srpske ili Bosne i Hercegovine".

Član 6.

U članu 59. u stavu 2. u tački 7) poslije riječi: "institucija" dodaju se zapeta i riječi: "s tim da se članstvo u organima upravljanja društava unutar bankarske grupe smatra kao članstvo u jednom društvu kapitala ili institucije".

Član 7.

U članu 66. u stavu 1. u tački 25) riječi: “ukupne izloženosti banke od 10% priznatog kapitala prema jednom licu ili grupi povezanih lica” zamjenjuju se riječima: “velike izloženosti banke”.

Član 8.

U članu 70. u stavu 8. riječi: “tri mjeseca” zamjenjuju se riječima: “šest mjeseci”.

Član 9.

U članu 71. u stavu 1. u tački 10) riječi: “ukupne izloženost banke od 10% priznatog kapitala prema jednom licu ili grupi povezanih lica” zamjenjuju se riječima: “velike izloženosti banke”.

Član 10.

U članu 83. poslije stava 2. dodaju se novi st. 3, 4. i 5, koji glase:

“(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, o kreditnim zahtjevima banka može da odlučuje korišćenjem automatizovanog modela za procjenu kreditne sposobnosti dužnika i donošenjem odluka o odobravanju kredita (automatsko donošenje odluka u kreditnom procesu), u skladu sa internom procedurom kojom se uređuju uslovi i način automatskog donošenja odluka u kreditnom procesu.

(4) Banka je dužna da obezbijedi da automatsko donošenje odluka u kreditnom procesu u cijelosti odražava kreditnu politiku banke i da korišćenje automatskog donošenja odluka u kreditnom procesu oglašava u skladu sa odredbama zakona koje se odnose na zaštitu korisnika finansijskih usluga.

(5) U slučaju kada klijent nije zadovoljan odlukom može podnijeti kreditnom odboru banke zahtjev za preispitivanje odluke donesene u kreditnom procesu iz stava 3. ovog člana.”

Član 11.

U članu 100. u stavu 1. poslije riječi: “poslovanju” dodaju se zapeta i riječi: “te da obezbijedi da njen kapital može da apsorbuje moguće gubitke koji proizilaze iz stresnih scenarijuma koje banka redovno sprovodi, uključujući i rizike utvrđene u okviru testiranja otpornosti na stres koje Agencija, u skladu sa ovim zakonom i propisom Agencije, sprovodi za potrebe nadzora”.

Član 12.

U članu 106. u stavu 2. riječ: “priznatog” zamjenjuje se riječju: “osnovnog”.

Član 13.

U članu 107. u stavu 1. riječ: “priznatog” zamjenjuje se riječju: “osnovnog”.

U stavu 2. riječ: “priznatog” zamjenjuje se riječju: “osnovnog”.

Član 14.

U članu 109. u stavu 1. u tački 3) riječ: “priznatog” zamjenjuje se riječju: “osnovnog”.

Tačka 4) mijenja se i glasi:

“4) ako sva prekoračenja ograničenja od 25% osnovnog kapitala iz knjige trgovanja traju duže od deset dana, zabranjeno je da zajedno prelaze 600% osnovnog kapitala banke.”

Član 15.

U članu 116. stav 3. mijenja se i glasi:

“(3) Banka može da zaključi ugovor o kupoprodaji plasmana ako je ispunila opšte uslove kupoprodaje plasmana, odnosno ako je ispunila posebne uslove za kupoprodaju materijalno značajnog iznosa plasmana propisane ovim zakonom i propisima Agencije.”

U stavu 4. poslije riječi: “Agencije” dodaju se zapeta i riječi: “odnosno investicionim fondovima koji imaju dozvolu za ulaganje u takve plasmane od Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske”.

Član 16.

U članu 117. u stavu 1. u tački 4) riječ: “i” briše se i dodaje se tačka.

Tačka 5) briše se.

Član 17.

U članu 120. u stavu 2. broj: “60” zamjenjuje se brojem: “90”.

Član 18.

U članu 130. poslije stava 8. dodaje se novi stav 9, koji glasi:

“(9) Agencija može detaljnije urediti način i uslove utvrđivanja i provjere identiteta klijenta i njegovog zakonskog zastupnika korišćenjem sredstava video-elektronske komunikacije i bez obaveznog fizičkog prisustva lica čija se identifikacija vrši kod banke, u skladu sa propisima kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.”

Član 19.

U članu 138. u stavu 1. u tački 17) poslije riječi: “ugovora” dodaju se riječi: “sa definisanim periodom njegovog važenja”.

U tački 18) poslije riječi: “listu i” dodaju se riječi: “u nacrtu ugovora,”.

U tački 19) poslije riječi: “kredita i depozita” dodaju se zapeta i nova tačka 20), koja glasi:

“20) informaciju o deviznim i drugim rizicima koje korisnik preuzima ukoliko se usluga ugovara u protivvrijednosti strane valute”.

Član 20.

U članu 141. u stavu 6. poslije riječi: “politiku” dodaju se riječi: “i interne akte”.

Poslije stava 9. dodaje se novi stav 10, koji glasi:

“(10) Obaveza zaključivanja ugovora u pisanoj formi iz stava 1. ovog člana, kao i izmjena njegovih elemenata, te obaveza izdavanja saglasnosti u pisanoj formi u skladu sa odredbama ovog zakona kojima se uređuje zaštita prava i interesa korisnika bankarskih usluga, smatra se da su ispunjene ako su se korisnik i banka sporazumjeli putem sredstva elektronske komunikacije koje omogućava da se sa sigurnošću utvrdi sadržaj ugovora i identitet korisnika, a banka je dužna da takav ugovor sačini u skladu sa propisima koji uređuju elektronski dokument i elektronski potpis i čuva ga na trajnom nosaču podataka.”

Član 21.

U članu 142. u stavu 1. poslije riječi: “štednju,” dodaju se riječi: “elektronskim i drugim instrumentima plaćanja,”.

Član 22.

Poslije člana 144. dodaju se nazivi članova i novi čl. 144a. i 144b, koji glase:

“Prestanak obračuna i objavljivanja referentne
kamatne stope
Član 144a.

(1) Ako je ugovorena promjenljiva kamatna stopa zasnovana na referentnoj kamatnoj stopi čiji obračun i objavljivanje prestane, primjenjuje se kamatna stopa koja je ugovorom o pružanju usluga predviđena kao rezervna, odnosno zamjenska kamatna stopa.

(2) Ako u slučaju iz stava 1. ovog člana ugovorom o pružanju usluga nije ugovorena rezervna, odnosno zamjenska kamatna stopa, primjenjuje se kamatna stopa ili neki drugi promjenljivi element koji se zvanično objavljuje i na koje elemente ne može uticati jednostrana volja nijedne od ugovornih strana, a koje odredi Agencija.

(3) Odredbe st. 1. i 2. ovog člana shodno se primjenjuju i u slučaju kada je umjesto referentne kamatne stope u skladu sa članom 141. ovog zakona ugovoren neki drugi promjenljivi element.

(4) Ako banka namjerava da promijeni referentnu kamatnu stopu u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, dužna je da obavijesti korisnika, u pisanoj formi, najkasnije 30 dana prije dana primjene nove referentne kamatne stope.

Referentna kamatna stopa prosječnog troška finansiranja bankarskog sektora
Član 144b.

(1) Agencija može utvrditi referentnu kamatnu stopu prosječnog troška finansiranja bankarskog sektora Republike Srpske, koja se može ugovoriti kao promjenljivi element promjenljive nominalne kamatne stope.

(2) Agencija donosi akt kojim uređuje način obračuna referentne kamatne stope iz stava 1. ovog člana.”

Član 23.

U članu 147. poslije stava 3. dodaju se novi st. 4. i 5, koji glase:

"(4) Ako je između banke i korisnika ugovoreno automatsko produžavanje važenja ugovora o nekom kreditnom poslu čije je ispunjenje obezbijeđeno jemstvom, banka je dužna da, u roku od 30 dana prije isteka takvog ugovora, informiše jemca o automatskom produženju važenja ugovora i jemstva, kao i o njegovom pravu na odustajanje od daljeg jemčenja.

(5) U slučaju korišćenja prava na odustajanje od daljeg jemčenja kod ugovora sa automatskim produžavanjem važenja, jemac je dužan da o tome obavijesti banku prije automatskog produženja ugovora."

Član 24.

U članu 149. stav 2. mijenja se i glasi:

"(2) Banka ne može da vrši izmjenu promjenljive kamatne stope, naknada i drugih troškova u rokovima drugačijim od ugovorenih, a usklađivanje njihove visine dužna je da vrši prema visini utvrđenog promjenljivog elementa sa kojim se prema ugovoru kamata, naknade i drugi troškovi usklađuju, a koji se javno objavljuje i važeći je na dan isteka ugovorenog roka za usklađivanje kamatne stope, naknada i drugih troškova."

Član 25.

Naziv člana i član 153. mijenja se i glasi:

"Nedopuštene naknade
Član 153.

Zabranjeno je banci da ugovara i korisniku obračunava i naplaćuje naknade:

1) na ime opomene za kašnjenje korisnika u slučaju neispunjenja obaveza,

2) po osnovu davanja ili vođenja referentne oznake ili drugog podatka koji banci omogućava identifikaciju pojedinačne obaveze, platne transakcije ili korisnika (npr. naknada za vođenje kreditne partije ili kreditnog računa, naknada za administraciju kredita, naknada za identifikaciju platne transakcije, uključujući identifikaciju pomoću poziva na broj ili bilo kojeg drugog elementa kojeg nalog za plaćanje mora da sadrži, te druge slične naknade za administraciju bankarske usluge),

3) za izdavanje potvrde sa naznačenjem salda nakon svake promjene stanja na računu ili za uvid u stanje po zahtjevu klijenta, nezavisno od toga da li je zahtjev dostavljen neposredno banci ili joj je upućen putem platnog instrumenta zasnovanog na platnoj kartici,

4) za podizanje gotovine debitnom karticom na bankomatu banke izdavaoca."

Član 26.

U članu 155. u stavu 1. riječi: "drugoj banci ili finansijskoj organizaciji koja ima dozvolu Agencije -" brišu se.

Član 27.

U članu 160. u stavu 1. u tački 2) riječi: “kao i iznos naknade u slučaju podizanja gotovine na bankomatu banke izdavaoca,” brišu se.

Član 28.

U članu 168. poslije stava 4. dodaje se novi stav 5, koji glasi:

“(5) Zahtjev za dobijanje prethodne saglasnosti za imenovanje privrednog društva za reviziju za obavljanje revizije finansijskih izvještaja tekuće godine banka dostavlja po dostavljanju revidiranih finansijskih izvještaja za prethodnu godinu, a najkasnije do 31. avgusta tekuće godine.”

Član 29.

U članu 190. u stavu 6. tačka 3) mijenja se i glasi:

“3) relevantnu dokumentaciju koja je vezana za predmet nadzora u materijalnom ili elektronskom obliku,”.

Član 30.

Naziv člana i član 194. mijenja se i glasi:

“Dodatak zapisnika o nadzoru
Član 194.

(1) Ako se razmatranjem primjedaba, odnosno prigovora banke na zapisnik utvrdi njegova djelimična ili potpuna opravdanost, Agencija sačinjava dodatak zapisnika u dijelu utvrđene opravdanosti primjedaba, odnosno prigovora.

(2) Dodatak zapisnika dostavlja se banci u roku od 15 dana od dana prijema primjedaba na zapisnik.

(3) Ako se razmatranjem primjedaba banke na zapisnik utvrdi da su one u cijelosti neopravdane, Agencija donosi zaključak.

(4) Protiv zaključka iz stava 3. ovog člana nije dopuštena posebna žalba.”

Član 31.

U članu 199. u stavu 1. riječ: “izdaje” zamjenjuje se riječima: “može da izda”.

Član 32.

Poslije člana 200. dodaju se nazivi članova i novi čl. 200a. i 200b, koji glase:

“Mjera dodatnog kapitala iznad minimalno propisanog
Član 200a.

Agencija nalaže banci mjeru dodatnog kapitala iz člana 200. stav 1. tačka 1) ovog zakona u slučajevima ako:

1) rizici ili elementi rizika nisu pokriveni ili nisu dovoljno pokriveni minimalnim kapitalnim zahtjevima na način propisan ovim zakonom i propisima Agencije,

2) banka nije uspostavila ili ako dosljedno ne sprovodi sveobuhvatan sistem upravljanja u skladu sa ovim zakonom i propisom Agencije o uspostavljanju i sprovođenju sistema upravljanja rizicima,

3) banka nije uspostavila ili ako dosljedno ne sprovodi postupke procjenjivanja adekvatnosti kapitala prilikom procesa interne procjene adekvatnosti kapitala u skladu sa ovim zakonom i propisom Agencije,

4) banka nije uspostavila ili ako dosljedno ne sprovodi politike i procedure za utvrđivanje i praćenje velike izloženosti, ne vodi evidencije, ne prati i ne izvještava o izloženosti u skladu sa ovim zakonom i propisom Agencije,

5) je nadzorom, u skladu sa odredbama ovog zakona, utvrdila da dodatna vrijednosna usklađivanja za pozicije i portfolija u knjizi trgovanja nisu dovoljna da bi banci omogućila da u kratkom periodu proda svoje pozicije ili ih zaštiti od rizika, a da pritom ne pretrpi značajne gubitke u uobičajenim tržišnim uslovima,

6) banka ne uspijeva da uspostavi ili održi odgovarajući nivo dodatnog kapitala za pokriće rizika iz člana 100. ovog zakona,

7) nije vjerovatno da će se samo primjenom drugih mjera postići dovoljno poboljšanje organizacije, strategija, politika, postupaka i procedura u odgovarajućem roku,

8) u drugim slučajevima specifičnim za pojedinačnu banku, koje Agencija smatra opravdanim.

Mjera dodatnog kapitala iznad minimalno propisanog u okviru SREP ocjene
Član 200b.

Agencija nalaže pojedinačnoj banci mjeru dodatnog zahtjeva za kapital u odnosu na minimalno propisani ako se tokom sprovođenja postupka nadzornog pregleda i ocjene banke (SREP procjene) utvrdi bilo koji od slučajeva iz člana 200a. ovog zakona, kako bi se pokrili rizici proistekli iz poslovanja te banke ili iz uticaja ekonomskih ili tržišnih kretanja na rizični profil banke.”

Član 33.

U članu 219. u stavu 1. u tački 7) riječ: “i” briše se i dodaje se zapeta.

U tački 8) poslije riječi: “grupe” dodaju se zapeta i nova tačka 9), koja glasi:

“9) finansijska poluga”.

Stav 5. mijenja se i glasi:

“(5) Agencija donosi akt kojim propisuje elemente i način utvrđivanja, objavljivanja i dostavljanja pokazatelja iz stava 1. ovog člana, kao i način upravljanja rizicima na nivou bankarske grupe.”

Član 34.

Naziv člana i član 229. mijenja se i glasi:

“Uslovi otpisa ili konverzije instrumenata kapitala i prihvatljivih obaveza
Član 229.

(1) Otpis ili konverzija odgovarajućih instrumenata kapitala i prihvatljivih obaveza u akcije ili druge vlasničke instrumente banke može se izvršiti:

1) nezavisno od mjera restrukturiranja ili

2) zajedno sa sprovođenjem mjera restrukturiranja, ako su ispunjeni uslovi za restrukturiranje banke.

(2) Agencija može izvršiti otpis ili konverziju odgovarajućih instrumenata kapitala i prihvatljivih obaveza u akcije ili druge vlasničke instrumente prije pokretanja postupka restrukturiranja, a nakon pokretanja tog postupka otpis ili konverziju instrumenata kapitala i prihvatljivih obaveza vrši prije primjene odgovarajućeg instrumenta restrukturiranja.

(3) Ovlašćenje za otpis i konverziju prihvatljivih obaveza, nezavisno od mjera restrukturiranja, može se izvršiti samo nad prihvatljivim obavezama koje se priznaju za ispunjavanje minimalnog zahtjeva za kapitalom i prihvatljivim obavezama utvrđenim ovim zakonom (kvalifikovane prihvatljive obaveze), kao i nad obavezama koje ne ispunjavaju uslov ročnosti, tj. čiji je preostali period do dospijeća najviše godinu dana.

(4) Agencija pri vršenju ovlašćenja vodi računa da povjerioci, u skladu sa zaštitnim mjerama propisanim ovim zakonom, ne trpe veće gubitke od onih koje bi pretrpjeli da je nad bankom bio pokrenut stečajni postupak.

(5) Agencija bez odgađanja vrši otpis ili konverziju instrumenata kapitala i prihvatljivih obaveza banke ako je ispunjen najmanje jedan od sljedećih uslova:

1) ispunjeni su uslovi za pokretanje postupka restrukturiranja propisani ovim zakonom, prije nego što su preduzete bilo koje mjere restrukturiranja,

2) Agencija utvrdi da banka vjerovatno neće moći nastaviti poslovanje u smislu ovog zakona ako se ne izvrši otpis ili konverzija, a nije vjerovatno da bi bilo koja druga mjera banke ili lica iz privatnog sektora, niti mjera preduzeta u postupku nadzora u skladu sa ovim zakonom, osim otpisa ili konverzije, mogla u razumnom roku otkloniti smetnje za nastavak poslovanja banke, uzimajući u obzir sve okolnosti pojedinačnog slučaja,

3) banka je zatražila vanrednu javnu finansijsku podršku, osim ako je riječ o likvidnoj banci, a finansijska podrška se traži u svrhu rješavanja nedostatka kapitala utvrđenog u testovima otpornosti na stres i ocjenama kvaliteta imovine banke.

(6) Otpis i konverzija vrši se bez saglasnosti akcionara, deponenata i drugih povjerilaca banke ili bilo kojeg trećeg lica.

(7) Agencija je dužna da, prije nego što izvrši otpis ili konverziju instrumenata kapitala i prihvatljivih obaveza, obezbijedi nezavisnu procjenu vrijednosti imovine i obaveza banke u skladu sa ovim zakonom, a na osnovu koje se vrši obračun iznosa otpisa, odnosno nivoa konverzije instrumenata

kapitala i prihvatljivih obaveza potrebnih za pokriće gubitaka, uspostavljanja adekvatnog nivoa kapitala banke ili dokapitalizaciju banke.

(8) Agencija je dužna da, nakon što izvrši otpis ili konverziju instrumenata kapitala i prihvatljivih obaveza, obezbijedi nezavisnu procjenu u skladu sa odredbama ovog zakona kojima je propisana zaštita akcionara i povjerilaca."

Član 35.

U nazivu člana 230. poslije riječi: "kapitala" dodaju se riječi: "i prihvatljivih obaveza".

U stavu 1. poslije riječi: "kapitala" dodaju se riječi: "i prihvatljivih obaveza".

U tački 2) poslije riječi: "manje," riječ: "i" briše se.

U tački 3) poslije riječi: "manje" dodaju se zapeta i nova tačka 4), koja glasi:

"4) elementi prihvatljivih obaveza koji ispunjavaju uslove iz člana 229. stav 3. ovog zakona otpisuju se ili konvertuju u instrumente redovnog osnovnog kapitala, u mjeri u kojoj je to potrebno za ostvarivanje ciljeva restrukturiranja ili do ukupnog iznosa tih prihvatljivih obaveza, u zavisnosti od toga šta je manje".

St. 2. i 3. mijenjaju se i glase:

"(2) U slučaju otpisa elemenata kapitala ili prihvatljivih obaveza prestaju obaveze po tom osnovu prema vlasniku odgovarajućeg elementa kapitala, odnosno prema povjeriocu prihvatljivih obaveza u otpisanom iznosu, osim već obračunatih obaveza, a ovom vlasniku, odnosno povjeriocu se ne isplaćuje naknada po osnovu ovog otpisa.

(3) Za potrebe sprovođenja konverzije iz stava 1. t. 2), 3) i 4) ovog člana, Agencija može da naloži banci da vlasnicima određenih elemenata kapitala i takvih prihvatljivih obaveza izda akcije koje se mogu uključiti u redovni osnovni kapital banke."

U stavu 4. poslije riječi: "instrumenata kapitala" dodaju se riječi: "i prihvatljivih obaveza".

U stavu 5. broj: "3" zamjenjuje se brojem: "5".

U stavu 6. poslije riječi: "instrumenata kapitala" dodaju se riječi: "i prihvatljivih obaveza".

U stavu 7. poslije riječi: "instrumenata kapitala" dodaju se riječi: "i prihvatljivih obaveza".

Stav 8. mijenja se i glasi:

"(8) Otpis ili konverzija instrumenata kapitala ili prihvatljivih obaveza iz stava 1. t. 2), 3) i 4) ovog člana vrši se na glavnici tih instrumenata, odnosno na glavnici prihvatljivih obaveza."

Poslije stava 8. dodaje se novi stav 9, koji glasi:

"(9) Agencija donosi akt kojim propisuje način i postupak, te razrađuje uslove otpisa ili konverzije elemenata kapitala i prihvatljivih obaveza iz ovog člana."

Član 36.

U članu 231. u stavu 1. u tački 2) poslije riječi: “kapitala” dodaju se riječi: “i prihvatljivih obaveza”.

U stavu 3. u tački 1) poslije riječi: “kapitala” dodaju se riječi: “i prihvatljivih obaveza”.

U tački 4) u podtački 2. poslije riječi: “konverziju kapitala” dodaju se riječi: “i prihvatljivih obaveza”.

Član 37.

Poslije člana 237. dodaje se naziv člana i novi član 237a, koji glasi:

“Ovlašćenje za privremenu obustavu određenih obaveza prije pokretanja postupka restrukturiranja
Član 237a.

(1) Agencija može prije donošenja odluke o pokretanju postupka restrukturiranja donijeti odluku o privremenoj obustavi svih obaveza plaćanja ili ispunjenja obaveza iz ugovora u kojem je banka jedna od ugovornih strana, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

1) banka ne može ili najvjerovatnije neće moći nastaviti poslovanje,

2) nije razumno očekivati da bi bilo koja druga mjera banke ili lica iz privatnog sektora ili mjere nadzora, uključujući i mjere rane intervencije, ili mjere otpisa ili konverzije instrumenata kapitala i prihvatljivih obaveza, mogle u razumnom roku otkloniti smetnje za nastavak poslovanja banke, uzimajući u obzir sve okolnosti pojedinačnog slučaja,

3) izvršavanje ovlašćenja obustave smatra se potrebnim radi izbjegavanja daljeg pogoršanja finansijskih uslova banke,

4) izvršavanje ovlašćenja obustave potrebno je za procjenu da li je restrukturiranje u javnom interesu ili donošenje odluke o odgovarajućoj mjeri restrukturiranja, odnosno kako bi se osigurala efikasna primjena instrumenta restrukturiranja.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, privremena obustava ne primjenjuje se na:

1) obaveze prema platnim sistemima i sistemima za poravnanje hartija od vrijednosti koji su u skladu sa zakonom određeni kao bitni sistemi, odnosno operatere tih sistema i učesnike u tim sistemima, za obaveze koje su nastale po osnovu učešća u tim sistemima,

2) račune javnih prihoda na koje se vrše uplate javnih prihoda u korist Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine, Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine, Bosne i Hercegovine, gradova, opština i fondova i sa kojih se vrši raspodjela sredstava na račune korisnika javnih prihoda, do završetka transakcije raspodjele u skladu sa propisima koji uređuju trezorsko poslovanje i drugim propisima.

(3) Agencija pri odlučivanju o obavezama iz stava 1. ovog člana uzima u obzir okolnosti svakog pojedinog slučaja postupka restrukturiranja, te pažljivo procjenjuje obustavu obaveza u slučaju osiguranih depozita, naročito osiguranih depozita fizičkih lica, preduzetnika te mikro, malih i srednjih pravnih lica.

(4) Prilikom donošenja odluke iz stava 1. ovog člana Agencija uzima u obzir efekat koji bi izvršavanje tog ovlašćenja moglo imati na nesmetano funkcionisanje finansijskih tržišta.

(5) Ako se privremena obustava obaveza iz stava 1. ovog člana primjenjuje i na osigurane depozite, Agencija određuje u odnosu na svakog deponenta odgovarajući dnevni iznos od iznosa njegovih osiguranih depozita, a koji odgovara jednoj prosječnoj mjesečnoj neto plati u Republici Srpskoj objavljenoj od Zavoda za statistiku Republike Srpske, koji će biti raspoloživ deponentima na dnevnoj osnovi.

(6) Agencija na svojoj internet stranici objavljuje odluku iz stava 1. ovog člana zajedno sa svim navedenim uslovima primjene i trajanjem obustave, sa navođenjem dana, sata i minuta početka obustave.

(7) Obustava iz stava 1. ovog člana primjenjuje se od trenutka navedenog u odluci o obustavi i traje koliko je potrebno za postizanje cilja iz stava 1. t. 3) i 4) ovog člana, a najkasnije do ponoći sljedećeg radnog dana računajući od dana navedenog u odluci o obustavi.

(8) Ako su obaveze plaćanja ili isporuke banke privremeno obustavljene u skladu sa stavom 1. ovog člana, obaveze plaćanja ili isporuke drugih ugovornih strana banke prema tom ugovoru privremeno se obustavljaju na isti period.

(9) Ako obaveza plaćanja ili isporuke dospijeva u toku perioda obustave, obaveza plaćanja ili isporuke dospijeva narednog radnog dana od dana isteka perioda obustave.

(10) Agencija bez odgađanja dostavlja odluku iz stava 1. ovog člana banci na koju se odluka odnosi, organima iz člana 233. t. 2) do 7) ovog zakona, kao i Centralnom registru hartija od vrijednosti, te drugim institucijama po potrebi, a koji su dužni da postupe u skladu sa odlukom od trenutka njenog dostavljanja.

(11) Banka na koju se odluka odnosi dužna je na svojoj internet stranici da objavi odluku iz stava 1. ovog člana.

(12) Sastavni dio odluke o obustavi iz stava 1. ovog člana može biti:

1) odluka o obustavi prinudnog izvršenja založnih prava na imovini banke u restrukturiranju od obezbijeđenih povjerilaca te banke, na period u trajanju obustave plaćanja ili ispunjenja obaveza banke,

2) odluka o obustavi prava na raskid ugovora svih strana u ugovornom odnosu sa bankom, na period u trajanju obustave plaćanja ili ispunjenja obaveza banke.

(13) Ako je nakon donošenja odluke o privremenoj obustavi za banku donesena odluka o pokretanju postupka restrukturiranja u skladu sa članom 231. ovog zakona, Agencija ne može koristiti ovlašćenje za privremenu obustavu određenih obaveza nakon pokretanja postupka restrukturiranja."

Član 38.

Naziv člana i član 238. mijenja se i glasi:

"Ovlašćenje za privremenu obustavu određenih
obaveza nakon donošenja odluke o pokretanju
postupka restrukturiranja
Član 238.

(1) Agencija može donijeti odluku o obustavi bilo koje obaveze plaćanja ili ispunjenja obaveza iz bilo kojeg ugovora u kojem je banka u restrukturiranju jedna od ugovornih strana i dužna je da je odmah objavi u skladu sa članom 234. ovog zakona, sa navođenjem dana, sata i minuta kada obustava nastupa.

(2) Odluka o obustavi iz stava 1. ovog člana može biti sastavni dio odluke o otvaranju postupka restrukturiranja iz člana 231. ovog zakona.

(3) Obustava iz stava 1. ovog člana primjenjuje se od trenutka navedenog u odluci o obustavi i traje do ponoći sljedećeg radnog dana, računajući od dana navedenog u odluci o obustavi.

(4) Ako obaveza plaćanja ili isporuke dospijeva u toku perioda obustave, obaveza plaćanja ili isporuke dospijeva narednog radnog dana od dana isteka perioda obustave.

(5) Ako su obaveze plaćanja ili isporuke banke u restrukturiranju privremeno obustavljene u skladu sa stavom 1. ovog člana, obaveze plaćanja ili isporuke drugih ugovornih strana banke u restrukturiranju prema tom ugovoru privremeno se obustavljaju za isti period.

(6) Izuzetno od stava 1. ovog člana, privremena obustava ne primjenjuje se na:

1) obaveze prema platnim sistemima i sistemima za poravnanje hartija od vrijednosti koji su u skladu sa zakonom određeni kao bitni sistemi, odnosno operatere tih sistema i učesnike u tim sistemima, za obaveze koje su nastale po osnovu učešća u tim sistemima,

2) račune javnih prihoda na koje se vrše uplate javnih prihoda u korist Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine, Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine, Bosne i Hercegovine, gradova, opština i fondova i sa kojih se vrši raspodjela sredstava na račune korisnika javnih prihoda, do završetka transakcije raspodjele u skladu sa propisima koji uređuju trezorsko poslovanje i drugim propisima.

(7) Agencija pri odlučivanju o obavezama iz stava 1. ovog člana uzima u obzir okolnosti svakog pojedinog slučaja postupka restrukturiranja, te pažljivo procjenjuje izuzimanje obustave obaveza u slučaju osiguranih depozita, naročito na osigurane depozite fizičkih lica, preduzetnika te mikro, malih i srednjih pravnih lica.

(8) Ako se privremena obustava obaveza iz stava 1. ovog člana primjenjuje i na osigurane depozite, Agencija određuje u odnosu na svakog deponenta odgovarajući dnevni iznos od iznosa njegovih osiguranih depozita, a koji odgovara jednoj prosječnoj mjesečnoj neto plati u Republici Srpskoj objavljenoj od Zavoda za statistiku Republike Srpske, koji će biti raspoloživ deponentima na dnevnoj osnovi.

(9) Prilikom izvršavanja ovlašćenja iz ovog člana Agencija uzima u obzir efekte koje će izvršavanje ovih ovlašćenja imati na nesmetano funkcionisanje finansijskog tržišta."

Član 39.

U članu 249. u stavu 1. u tački 3) poslije riječi: "fondova," dodaju se riječi: "izdavalaca elektronskog novca i pružalaca platnih usluga,".

U tački 8) poslije riječi: "zakonima" riječ: "i" briše se i dodaje se zapeta.

U tački 9) poslije riječi: “depozita” dodaju se zapeta i nova tačka 10), koja glasi:

“10) prema članovima iste bankarske grupe koja se restrukturira, a koji nisu subjekti restrukturiranja prema planu restrukturiranja te grupe bez obzira na rok dospijeća, osim obaveza koje su u nižem redu prioriteta u odnosu na red prioriteta neobezbijeđenih obaveza utvrđenih odredbama ovog zakona kojima se uređuju prioriteti isplata u postupku stečaja banke”.

Član 40.

Član 250. mijenja se i glasi:

“(1) Banka je dužna da u svakom trenutku ispunjava minimalne zahtjeve za kapitalom i prihvatljivim obavezama (MREL zahtjev).

(2) Prihvatljive obaveze iz stava 1. ovog člana su obaveze prihvatljive za instrument restrukturiranja vlastitim sredstvima iz člana 249. ovog zakona koje ispunjavaju uslove propisane odredbama ovog člana i akta Agencije donesenog na osnovu njega, kao i instrumenti dopunskog kapitala čiji je preostali period do dospijeća najmanje godina dana, u obimu u kojem ne ispunjavaju uslove za stavke dopunskog kapitala u skladu sa propisima kojima se uređuje izračunavanje kapitala banaka (kvalifikovane prihvatljive obaveze).

(3) Ako je planom restrukturiranja predviđeno da će se u slučaju ispunjenosti uslova iz člana 231. stav 1. ovog zakona nad bankom preduzeti mjera restrukturiranja ili sprovesti ovlašćenje za otpis i konverziju instrumenata kapitala i prihvatljivih obaveza iz člana 229. ovog zakona, MREL zahtjev se utvrđuje u visini koji omogućava:

1) pokriće očekivanih gubitaka u cijelosti i

2) dokapitalizaciju banke do nivoa koji omogućava obavljanje djelatnosti u skladu sa ovim zakonom.

(4) MREL zahtjev izračunava se kao zbir kapitala i prihvatljivih obaveza iz stava 2. ovog člana iskazan kao procenat:

1) ukupnog iznosa izloženosti riziku banke, koji se izračunava u skladu sa propisom kojim se uređuje izračunavanje kapitala banaka,

2) mjere ukupne izloženosti banke koja se izračunava u skladu sa propisom kojim se uređuje izračunavanje kapitala banaka.

(5) Agencija za svaku banku utvrđuje posebne minimalne zahtjeve iz stava 1. ovog člana na osnovu sljedećih kriterijuma:

1) potrebe da se obezbijedi mogućnost restrukturiranja banke primjenom instrumenata restrukturiranja, uključujući primjenu instrumenta restrukturiranja vlastitim sredstvima banke, na način kojim se postižu ciljevi restrukturiranja,

2) potrebe da se obezbijedi da banka ima dovoljno prihvatljivih obaveza kako bi u slučaju primjene instrumenta restrukturiranja vlastitim sredstvima banke pokrila gubitke i ponovo uspostavila pokazatelj adekvatnosti kapitala na nivou kojim bi se omogućilo dalje nesmetano poslovanje i održavanje dovoljnog povjerenja u banku na finansijskom tržištu,

3) potrebe da se, ako je planom restrukturiranja predviđena mogućnost da određene vrste prihvatljivih obaveza budu isključene iz restrukturiranja vlastitim sredstvima banke na osnovu člana 249. stav 4. ovog zakona ili da se određene vrste prihvatljivih obaveza u potpunosti prenesu na primaoca po osnovu djelimičnog prenosa, obezbijedi da banka ima dovoljno drugih prihvatljivih obaveza kako bi se pokrili gubici i ponovo uspostavio pokazatelj adekvatnosti kapitala banke na nivou koji omogućuje dalje nesmetano poslovanje,

4) veličine, poslovnog modela, modela finansiranja i rizičnog profila banke,

5) procjene mogućeg iznosa sredstava Fonda za osiguranje depozita kojim upravlja Agencija za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine, koji bi se mogli koristiti za finansiranje postupka restrukturiranja u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje depozita u bankama Bosne i Hercegovine,

6) procjene negativnih posljedica prestanka poslovanja banke na stabilnost finansijskog sektora, uključujući širenje finansijskih poteškoća i na druge banke s obzirom na njihovu međusobnu povezanost ili povezanost sa drugim dijelovima finansijskog sektora.

(6) Odredbe ovog člana shodno se primjenjuju i na najviše matično društvo, odnosno bankarsku grupu na konsolidovanoj osnovi.

(7) Agencija donosi akt kojim razrađuje MREL zahtjev, rok u kojem su banke dužne da ga ispune, uslove pod kojima se prihvatljive obaveze priznaju za ispunjavanje MREL zahtjeva za kvalifikovano prihvatljive obaveze i uslove za priznavanje instrumenata kapitala za ispunjavanje MREL zahtjeva za kapitalom, način izvještavanja i objavljivanja ispunjavanja MREL zahtjeva."

Član 41.

U članu 269. stav 1. mijenja se i glasi:

"(1) U postupku likvidacije, isplata obaveza vrši se prema sljedećem redoslijedu prioriteta:

1) obaveze prema osiguranim povjeriocima, do vrijednosti njihovog obezbjeđenja,

2) dugovi banke po osnovu zajmova datih banci ili drugih troškova banke stvorenih tokom privremene uprave, postupka restrukturiranja, postupka likvidacije ili postupka stečaja banke, u skladu sa ovim zakonom,

3) potraživanja radnika iz radnog odnosa za posljednjih 12 mjeseci do dana otvaranja likvidacionog postupka, ali samo u visini zakonom utvrđene najniže mjesečne plate i obračunatih doprinosa u skladu sa zakonom, kao i potraživanja radnika po osnovu naknade štete za povrede na radu i članova porodice poginulog radnika na radu, koja se isplaćuje u punom iznosu,

4) potraživanja Agencije za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine za naknadu isplaćenih depozita, zajedno sa troškovima nastalim u postupku isplate ovih depozita, te potraživanja deponenata za osigurane depozite koji nisu isplaćeni od ove Agencije, najviše do iznosa definisanog propisima kojima se uređuje osiguranje depozita u bankama Bosne i Hercegovine,

5) depoziti fizičkih lica, preduzetnika, mikro, malih i srednjih pravnih lica koji prelaze iznos pokrića definisanog propisom kojim se uređuje osiguranje depozita u bankama Bosne i Hercegovine,

6) ostali depoziti i isključeni depoziti u skladu sa propisom koji uređuje osiguranje depozita u bankama Bosne i Hercegovine,

7) ostala neobezbijeđena potraživanja povjerilaca koji nisu akcionari banke, koji se ne koriste za ispunjavanja MREL zahtjeva,

8) potraživanja vlasnika dužničkih instrumenata (dužničke hartije od vrijednosti - obveznice, ostali instrumenti prenosivog duga, instrumenti koji stvaraju ili priznaju dug, te instrumenti koji daju pravo na sticanje dužničkih instrumenata) koja se, u skladu sa ovim zakonom, koriste za ispunjavanje MREL zahtjeva, te za koje je prospektom o emisiji ili ugovorom u vezi sa izdavanjem, odnosno ugovaranjem, izričito navedeno da se na ta potraživanja primjenjuje niži red prvenstva u skladu sa ovim stavom,

9) potraživanja matičnog društva - banke po osnovu dužničkih instrumenata koje je izdalo zavisno društvo - banka u svrhu ispunjavanja MREL zahtjeva na pojedinačnoj osnovi za banku koja nije subjekt restrukturiranja prema planu restrukturiranja bankarske grupe,

10) potraživanja vlasnika subordiniranog duga,

11) potraživanja vlasnika prioritetnih akcija,

12) potraživanja vlasnika običnih akcija."

Član 42.

U članu 284. u stavu 1. u tački 5) riječi: "4. i 5." zamjenjuju se riječima: "4, 5. i 9.".

Tačka 37) mijenja se i glasi:

"37) ne izvrši obaveze utvrđene propisanim odredbama (član 147. st. 3. i 4),".

U tački 48) poslije broja: "200," dodaju se brojevi: "200a, 200b,".

Član 43.

U članu 285. u stavu 1. u tački 30) poslije riječi: "politiku" dodaju se riječi: "i interne akte".

U tački 31) riječi: "stav 7." zamjenjuje se riječima: "st. 7. i 10.".

U tački 32) poslije riječi: "štednju," dodaju se riječi: "elektronskim i drugim instrumentima plaćanja,".

Tačka 34) mijenja se i glasi:

"34) ugovori promjenljivu kamatnu stopu i primijeni referentnu kamatnu stopu suprotno propisanim odredbama (član 144. st. 3. i 4. i član 144a),".

U tački 37) poslije riječi: "stope" dodaju se zapeta i riječi: "naknada i drugih troškova".

Tačka 44) mijenja se i glasi:

"44) ugovori i korisniku obračuna i naplati naknadu suprotno zabrani iz člana 153. ovog zakona,".

U tački 47) riječi: “drugoj banci ili finansijskoj organizaciji koja ima dozvolu Agencije -” brišu se.

Član 44.

Poslije člana 291. dodaje se naziv člana i novi član 291a, koji glasi:

“Donošenje podzakonskih akata
Član 291a.

(1) Agencija će donijeti podzakonske propise predviđene ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primjenjuju se podzakonski propisi koji su važili na dan stupanja na snagu ovog zakona, a koji nisu sa njim u suprotnosti.

(3) Agencija će uskladiti podzakonske akte sa stopom adekvatnosti regulatornog kapitala iz člana 37. stav 9. ovog zakona najkasnije 90 dana prije dana primjene te stope.”

Član 45.

Poslije člana 292. dodaje se naziv člana i novi član 292a, koji glasi:

“Usklađivanje poslovanja banaka
Član 292a.

(1) Banka je dužna da uskladi svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od devet mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

(2) Član 153. stav 1. tačka 2. ovog zakona primjenjuje se na ugovore koje banka zaključi nakon stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Član nadzornog odbora banke koji je nezavisan od banke, a koji je imenovan prije stupanja na snagu ovog zakona može da nastavi da obavlja funkciju člana do isteka njegovog mandata.”

Član 46.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom glasniku Republike Srpske”, osim čl. 12, 13. i 14, koji stupaju na snagu šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Broj: 02/1-021-650/25
15. maja 2025. godine
Banjaluka

Predsjednik
Narodne skupštine,
Dr Nenad Stevandić, s.r.